

Heinrich Heine,
Buch der Lieder, Vorrede zur dritten Auflage

Das ist der alte Märchenwald!
Es duftet die Lindenblüte!
Der wunderbare Mondenglanz
Bezaubert mein Gemüte.

Ich ging fürbaß, und wie ich ging,
Erklang es in der Höhe.
Das ist die Nachtigall, sie singt
Von Lieb' und Liebeswehe.

Sie singt von Lieb und Liebesweh,
Von Tränen und von Lachen,
Sie jubelt so traurig, sie schluchzet so froh,
Vergessene Träume erwachen. -

Ich ging fürbaß, und wie ich ging,
Da sah ich vor mir liegen,
Auf freiem Platz, ein großes Schloß,
Die Giebel hoch aufstiegen.

Verschlossene Fenster, überall
Ein Schweigen und ein Trauern;
Es schien, als wohne der stille Tod
In diesen öden Mauern.

...

Heinrich Heine,
Libro de l' kantoj, antaŭparolo je la tria eldono

tradukita de Manfredo Ratislavo

Jen estas la fabel-arbar'!
Mi flaras tilio-floron!
Kaj la miriga luno-bril'
Sorĉigas mian koron.

Promenis mi, dum la irad'
Eksonis en la foro
De l' najtingalo rava kant'
Pri am' kaj am-doloro.

De am', am-veo kantis ĝi,
De larmoj kaj ridado;
Jubilis ĝi triste, singultas pro ĝoj',
vekiĝis malnova songado.

Pluiris mi, dum la irad'
Mi vidis en la fono
Kastelon sur tre largâ plac',
Altegis la frontono.

Fermitaj fenestroj, ĉie ĉi
Silento kaj malĝojego;
Kaj estis, kvazaŭ logis la mort'
Malantaŭ jena murego.

...

Dort vor dem Tor lag eine Sphinx,
 Ein Zwitter von Schrecken und Lüsten,
 Der Leib und die Tatze wie ein Löw,
 Ein Weib an Haupt und Brüsten.

Ein schönes Weib! Der weiße Blick,
 Er sprach von wildem Begehrten;
 Die stummen Lippen wölbten sich
 Und lächelten stilles Gewähren.

Die Nachtigall, sie sang so süß -
 Ich konnt nicht widerstehen -
 Und als ich küßte das holde Gesicht,
 Da war's um mich geschehen.

Lebendig ward das Marmorbild,
 der Stein begann zu ächzen -
 Sie trank meiner Küsse lodernde Glut
 Mit Dürsten und mit Lechzen.

Sie trank mir fast den Odem aus -
 Und endlich, wollustheischend,
 Umschlang sie mich, meinen armen Leib
 Mit den Löwentatzen zerfleischend.

Entzückende Marter und wonniges Weh!
 Der Schmerz wie die Lust unermeßlich!
 Derweilen des Mundes Kuß mich beglückt,
 Verwunden die Tatzen mich gräßlich.

...

²aü: Ridetis pri memdonemo.

Kaj antaŭ la pordo, jen kuſis sfinks',
 Skulptaj' de volupt' kaj teruro;
 Leonan korpon havis la
 in-kapa, kun-mama figuro.

La blanka vido de la in'
 Parolis de voluptemo;
 La mutaj lipoj volbis sin,
 Ridetis de sindonemo.²

Ĉe l' najtingala rava kant'
 Ne povis mi kontraŭstari;
 Kisinte ŝian vizaĝon mi
 Ne povi plu ion fari.

Ekvivis la marmora bild',
 La ŝtono ekĝemegis -
 La ardon de miaj kisoj ŝi
 Avide eltrinkegis.

Sufoke ŝi kisegis min,
 Volupton postulante;
 Kaj fine min ĉirkauĉprenis ŝi,
 Per-unje min dis̄irante.

Tortur' felicega! La dolēa dolor'
 Plenigis min senmezure;
 Kaj dum la bušo ravigis min,
 La ungoj min lezis terure.

...

Die Nachtigall sang: »O schöne Sphinx!
O Liebe! was soll es bedeuten,
Daß du vermischest mit Todesqual
All deine Seligkeiten?«

O schöne Sphinx! O löse mir
Das Rätsel, das wunderbare!
Ich hab darüber nachgedacht
Wohl manche tausen Jahre.«

*Verkinto de tiu ĉi Germana poemo estas HEINRICH HEINE (*1797-12-13 – †1856-02-17), publikigita 1839.*

Arg-216-424 (2004-03-15 16:02:35)

Das Gedicht befindet sich in Heinrich Heines Werk „Buch der Lieder“, in der Vorrede zur dritten Auflage. Der weitere Text dieser Vorrede lautet:

„Das hätte ich alles sehr gut in guter Prosa sagen können... Wenn man aber die alten Gedichte wieder durchliest, um ihnen, behufs eines erneuerten Abdrucks, einige Nachfeile zu erteilen, dann überschleicht einen unversehens die klingelnde Gewohnheit des Reims und Silbenfalls, und siehe! es sind Verse, womit ich die dritte Auflage des Buchs der Lieder eröffne. O Phöbus Apollo! sind diese Verse schlecht, so wirst du mir gern verzeihen.... Denn du bist ein allwissender Gott, und du weißt sehr gut, warum ich mich seit so vielen Jahren nicht mehr vorzugsweise mit Maß und Gleichklang der Wörter beschäftigen konnte.... Du weißt, warum die Flamme, die einst in brillanten Feuerwerkspielen die Welt ergötzte, plötzlich zu weit ernsteren Bränden verwendet werden mußte.... Du weißt, warum sie jetzt in schweigender Glut mein Herz verzehrt... Du verstehst mich, großer schöner Gott, der du ebenfalls die goldene Leier zuweilen vertauschtest mit dem starken Bogen und den tödlichen Pfeilen... Erinnerst du dich auch noch des Marsyas, den du lebendig geschunden? Es ist schon lange her, und ein ähnliches Beispiel tät wieder not.... Du lächelst, o mein ewiger Vater!“

Geschrieben zu Paris, den 20. Februar 1839

Heinrich Heine

Kantadis la najtingal': „Ho am',
Respondu demandon mian:
Pro kio vi mikas kun mort-turment'
Feliĉon ĉiu vian?

Ho bela sfinks', ho solvu la
Enigmon malfacilan!
Pripensis mi pri tio ĉi
Jam tempon kelkjarmilan.“

*Traduko de la Germana poemo “Buch der Lieder, Vorrede zur dritten Auflage” de HEINRICH HEINE (*1797-12-13 – †1856-02-17) en Esperanton de MANFREDO RATISLAVO (Manfred Retzlaff, Stettiner Str. 16, D-59302 Oelde, Germanio, *1938-11-04) en 1984-03-31.*

MR-121-1 / Arg-216-425 (2004-03-15 16:10:41)

La poemo troviĝas en la „Libro de la kantoj“, en la antaŭparolo al la tria eldono. La plua teksto de tiu ĉi antaŭparolo estas:

„Mi estua povinta diri ĉion tion ĉi en bona prozo... Sed kiam oni tralegas la malnovajn poemojn, por priſlifi ilin iom por nova eldono, tiam oni estas neatendite ree kaptata per la belsona kutimo de rimado kaj versritmo, kaj jen! Estas versoj, per kiuj mi malfermas la „Libron de l' kantoj“. Ho, Febo Apolono! Se tiuj versoj estas malbonaj, vi certe pardonos al mi.... Ĉar vi estas ĉioscia dio, kaj vi scias tre bone, pro kio mi ekde multaj jaroj ne plu povis prefere okupiĝi pri versmezuro kaj samsoneco de vortoj.... Vi scias, pro kio la flamo, kiu kiel brilega piroteknikaĵo delektis la mondton, subite devis esti uzata por multe pli seriozaj incendioj... Vi scias, kial ĝi nun en silenta ardo konsumas mian koron.... Vi komprenas min, granda, bela dio, kiu ankaŭ vi interŝanĝis foje la oran liron per la forta arko kaj la mortigaj sagoj... Ĉu vi memoras ankoraŭ pri tiu Marsio, kiun vi vive senhaŭtigis? Estas pasinta tio jam delonge, sed simila ekzemplo nun ree estus neceso.... Vi ridetas, ho mia eterna patro!“

*Skribite en Parizo je la 20a de Februaro de 1839
Heinrich Heine*